

Lovforslag nr. L 131. Fremsat den 17. januar 1990 af industriministeren (Anne Birgitte Lundholt)

Forslag

til

Lov om Handelsflådens Velfærdsråd

§ 1. Der oprettes en privat selvejende institution, Handelsflådens Velfærdsråd.

Stk. 2. Handelsflådens Velfærdsråd har til opgave

- 1) at varetage og fremme foranstaltninger om søfarendes velfærd til søs og under ophold i havn i såvel ind- som udland, samt
- 2) at administrere ordningen om TV-betjening af søfarende.

Stk. 3. Herudover kan Handelsflådens Velfærdsråd udføre andre opgaver, som er forenelige med de i stk. 2 nævnte opgaver.

§ 2. Handelsflådens Velfærdsråd ledes af et råd og en direktion. De søfarendes og redernes organisationer skal være repræsenteret i rådet. Industriministeren udnævner efter indstilling fra organisationerne rådets medlemmer for en tre-årig periode. Rådet vælger formanden, ligeledes for en tre-årig periode.

§ 3. De nærmere regler om Handelsflådens Velfærdsråd og dets virksomhed fastsættes af rådet i vedtægter, der godkendes af industriministeren.

§ 4. Rådet ansætter direktionen og er ansvarlig for, at velfærdsrådets virksomhed udføres forsvarligt i overensstemmelse med loven og vedtægterne.

Stk. 2. Direktionen varetager den daglige ledelse i overensstemmelse med rådets anvisninger.

Stk. 3. Ved varetagelsen af opgaverne, jf. § 1, stk. 2, disponerer Handelsflådens Velfærdsråd selvstændigt over de i medfør af § 5 tilvejebragte midler. Dette er også tilfældet med andre midler, som tilføres velfærdsrådet.

Stk. 4. Velfærdsrådets ledelse er efter anmodning pligtig at meddele industriministeren enhver oplysning angående velfærdsrådets forhold.

Stk. 5. Velfærdsrådets årsregnskab og budget skal godkendes af industriministeren.

§ 5. Midlerne til velfærdsarbejdet tilvejebringes ved en afgift på 100 øre pr. dag for hver søfarende, der er forhyret på et dansk handelskib, herunder skibsførere, og som er forsikret mod følger af ulykkestilfælde i henhold til lov om arbejdsskadeforsikring. Afgiften påhviler den søfarende og rederen med halvdelen til hver.

Stk. 2. Industriministeren yder et tilskud, der svarer til den afgift, som samlet er pålagt rederne og de søfarende. Herudover afholder industriministeren udgifterne til TV-betjeningen af søfarende.

Stk. 3. Rådet fastsætter betalingen for særlige ydelser.

§ 6. Industriministeren fastsætter nærmere regler om opkrævning af afgiften og kan herunder pålægge rederen at tilbageholde det beløb, der påhviler den søfarende, i hyren eller i andre lignende ydelser. Der er udpantningsret for de beløb, der påhviler rederen og den søfarende.

§ 7. Industriministeren kan efter forhandling med de berørte organisationer for ejere af fiskeskibe og for fiskere og efter indhentet udtalelse fra Handelsflådens Velfærdsråd fastsætte, i hvilket omfang søfarende på fiskeskibe skal være omfattet af nærværende lov.

§ 8. Henlægger industriministeren sine beføjelser efter loven til Søfartsstyrelsen, kan ministeren fastsætte regler om klageadgangen, herunder at klager ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

§ 9. Tidspunktet for lovens ikrafttræden bestemmes af industriministeren.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov om velfærdsforanstaltninger for søfarende, jf. lovbekendtgørelse nr. 576 af 29. september 1988.

§ 10. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I rapport fra Industriministeriets Fremtidssikringsudvalg af december 1988 er det foreslået, at Handelsflådens Velfærdsråd privatiseres som et led i afbureaukratiseringen.

Handelsflådens Velfærdsråd blev oprettet ved lov nr. 188 af 30. april 1948 om velfærdsforanstaltninger for søfarende. Formålet var at varetage og fremme sådanne foranstaltninger i ind- og udland vedrørende søfarendes velfærd under ophold i havn, som måtte skønnes formålstjenlige og ønskelige, eller som var nødvendige til opfyldelse af de henstillinger, der er indeholdt i den af den XXI. internationale arbejds-konference i 1936 vedtagne rekkommendation angående søfolks velfærd i havn.

Velfærdsopgaverne finansieres ved en afgift, der i dag udgør 200 øre, hvoraf staten betaler 100 øre, mens de søfarende og rederne hver betaler 50 øre pr. dag for hver med dansk handelsskib eller -fartøj forhyret søfarende, der er forsikret mod følger af ulykkestilfælde i henhold til lov om arbejdsskadeforsikring.

Velfærdsrådet disponerer selvstændigt over de ved afgiften opkrævede midler, men dets indtægter og udgifter optages på den årlige finanslov. Det nuværende råd er nedsat af industriministeren. Ministeren udnævner formanden, og rådet omfatter i øvrigt repræsentanter for rederne, de søfarende samt private institutioner, der arbejder for de søfarendes velfærd. Det administrative personale på i øjeblikket 10 personer, hvoraf ingen er tjenestemænd, er budgetmæssigt omfattet af Industriministeriets lønsumsramme.

Ved aktstykke nr. 58 af 24. oktober 1978 skabtes der hjemmel for en videogramtjeneste, baseret på udsnit af Danmarks Radios ordinære TV-programstof. Denne ordning, der siden er blevet fornyet ved de årlige finanslove, består af en produktions- og distributionsproces. Distributionsprocessen, der består i distribution af TV-programmer på videobånd til til-meldte danske handelsskibe og boreplatforme, hen-lagdes til Handelsflådens Velfærdsråd.

Privatiseringen af Handelsflådens Velfærdsråd foreslås iværksat ved oprettelsen af en privat selvejende

institution med en selvstændig administration. Den nye selvejende institution vil ikke blive omfattet af fondslovene, fordi den oprettes ved lov og er undergivet tilsyn af staten.

Der skal fortsat være et råd med deltagelse af erhvervets parter som styrende organ for velfærdsarbejdet. Det nye råds sammensætning fastsættes i vedtægterne. Rådet vælger selv formanden, og den daglige ledelse varetages af en direktion efter regler, som fastsættes af rådet.

Det er foreslået at bibeholde velfærdsrådets opgaver – velfærdsarbejdet og TV-betjening af søfarende – og der ændres ikke i den bestående fordeling mellem erhvervets og statens bidrag til velfærdsafgiften. Endvidere skal TV-betjeningen af søfarende fortsat være rent statsfinansieret, idet velfærdsrådet som hidtil skal forestå distributionen af videobåndene med TV-programmerne.

I lighed med den nuværende praksis åbnes der mulighed for, at Handelsflådens Velfærdsråd mod betaling kan påtage sig andre opgaver, der er forenelige med institutionens almennyttige karakter. Velfærdsrådets videofilmordning, der er brugerfinansieret og hviler i sig selv, tænkes således videreført.

Institutionens vedtægter m.v. skal godkendes af industriministeren. Det samme gælder budgetter og regnskaber.

Ved lovforslaget fastslås, at velfærdsforanstaltninger også kan omfatte velfærdsarbejde til søs. Dette vil bringe lovgivningen i overensstemmelse med den måde, hvorpå velfærdsarbejdet på baggrund af udviklingen i dag praktiseres. Samtidig åbnes der mulighed for, at søfarende på fiskeskibe kan blive omfattet af loven. ILO-konvention nr. 163 om søfarendes velfærd til søs og i havn, 1987, der ikke er ratificeret af Danmark, forudsætter, at der optages forhandlinger med fiskeriets organisationer om, i hvilket omfang velfærdsarbejdet skal finde anvendelse for fiskere.

Såvel de søfarendes som redernes organisationer har udtalt sig imod, at erhvervets deltagelse i finansieringen fastholdes, idet man anser velfærdsarbejdet for en offentlig opgave.

Forslaget vil medføre, at antallet af offentligt ansatte reduceres med 10 personer. En privatisering vil

dog næppe skabe personalemæssige vanskeligheder, da man forventer, at de ansatte kan fortsætte i den nye private institution.

Den i Handelsflådens Velfærdsråd oparbejdede formue, der ved udgangen af 1990 forventes at være cirka 3 mio. kr., er delvist skabt ved erhvervets egne afgiftsbidrag til velfærdsordningen. Formuen tænkes overført til den nye selvejende institution.

Forslaget har i øvrigt ikke økonomiske konsekvenser, da bidraget til velfærdsordningen er uændret, og TV-betjeningen af søfarende fortsat skal være statsfinansieret.

Statens tilskud til velfærdsordningen og til distributionen af videobånd i forbindelse med TV-betjeningen af søfarende forventes i 1990 at blive henholdsvis 2,35 mio. og 1,92 mio. kr., mens de øvrige udgifter til TV-betjeningen forventes at blive 2,73 mio. kr.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Ved bestemmelsen oprettes Handelsflådens Velfærdsråd som en privat selvejende institution. Denne vil ikke blive omfattet af fondslovene, fordi den oprettes ved nærværende lov og er undergivet tilsyn af industriministeren.

På grund af den anseelse, som det nuværende Handelsflådens Velfærdsråd nyder, også i udlandet, er det fundet mest hensigtsmæssigt at overføre navnet til den nye selvejende institution.

Velfærdsrådet skal videreføre de almennyttige opgaver, der hidtil er blevet udført af det nuværende Handelsflådens Velfærdsråd. Det drejer sig om velfærds-, kultur-, fritids- og informationsfaciliteter og -tjenester for søfarende på danske handelsskibe. Herudover stilles der også velfærdsfaciliteter og -tjenester til rådighed i passende havne her i landet for søfarende på udenlandske handelsskibe.

Aftalen vedrørende TV-betjeningen af søfarende, der er indgået mellem Søfartsstyrelsen, Danmarks Radio, COPY-DAN og Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet, berøres ikke af forslaget, idet Handelsflådens Velfærdsråd fortsat alene skal distribuere videobåndene med TV-programmer.

Efter stk. 2 foreslås velfærdsrådets arbejde udvidet til også at omfatte velfærdsarbejdet til søs. Dette er i overensstemmelse med den måde, hvorpå arbejdet i dag udføres på baggrund af udviklingen. ILO-konvention nr. 163 forudsætter, at der udføres velfærdsarbejde ikke blot i havn, men også til søs.

I lighed med den nuværende ordning åbnes der mulighed for, at velfærdsrådet kan påtage sig andre opgaver, når blot disse er forenelige med de opgaver,

som er nævnt i § 1, stk. 2. Dette er tilfældet med den videofilmordning, der i dag varetages af Handelsflådens Velfærdsråd. Rådet fastsætter betalingen for sådanne ydelser, jf. § 5, stk. 3.

Til § 2 og § 3

I medfør af forslaget skal vedtægterne, som industriministeren godkender, fastsætte sammensætningen af det råd, der skal lede Handelsflådens Velfærdsråd. I lighed med den nuværende ordning skal de søfarendes og redernes organisationer være repræsenteret i rådet. Herudover vil visse private organisationer, der arbejder for søfarendes velfærd, i overensstemmelse med den nuværende ordning blive repræsenteret.

Til § 4

Selvom rådet i lighed med den nuværende ordning selvstændigt disponerer over sine indtægter, præciserer bestemmelsen, at velfærdsrådet i overensstemmelse med sit formål og virkemåde og som følge af det store offentlige tilskud skal være underkastet en vis offentlig indsigt og kontrol. Således skal årsregnskab og budget godkendes af industriministeren, hvilket i praksis vil sige Søfartsstyrelsen.

Til § 5

Statens andel af velfærdsafgiften er fortsat 50 procent, ligesom erhvervets andel er uændret.

Begrebet søfarende omfatter enhver person, der er ansat i en hvilken som helst stilling om bord på et dansk handelsskib. Handelsskib er defineret i Søfærdslovens § 1, nr. 1, jf. lovbekendtgørelse nr. 586 af 29. september 1988.

TV-betjeningen af søfarende vil fortsat være fuldt statsfinansieret. Denne aktivitet har hidtil haft hjemmel i aktstykke nr. 58 af 1. november 1978.

TV-betjeningen af søfarende omfatter danske handelsskibe og boreplatforme, der er optaget i det danske skibsregister og Dansk Internationalt Skibsregister, og som er tilmeldt ordningen.

Videofilmordningen kan anføres som eksempel på en opgave, som rådet vil kunne påtage sig og fastsætte betalingen for, jf. i øvrigt bemærkningerne til § 1.

Til § 6

Bestemmelsen svarer til den nuværende lovs § 3, stk. 2 og åbner mulighed for at fastsætte bestemmelser om opkrævning samt at tvangsinddrive afgiften.

Til § 7

Ved bestemmelsen åbnes der mulighed for, at søfarende på fiskeskibe vil kunne omfattes fuldt ud eller i et nærmere afgrænset omfang, dog først efter forhandlinger med de berørte organisationer for ejere af fiskeskibe og for fiskere. Herudover pålægger bestemmelsen industriministeren at indhente en udtalelse fra Handelsflådens Velfærdsråd. En betingelse for at lade søfarende på fiskeskibe være omfattet vil være, at de berørte fiskeskibe bliver undergivet betalingsordningen, jf. § 5. I så fald skal de berørte fiskeriorganisationer være repræsenteret i Handelsflådens Velfærdsråd.

Begrebet fiskeskib er defineret i Sønæringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 586 af 29. september 1988, § 1, nr. 2.

Til § 8

Bestemmelsen åbner mulighed for at afskære administrativ rekurs, såfremt industriministeren delegerer sine beføjelser i henhold til loven til Søfartsstyrelsen.

Til § 9

Bestemmelsen bemyndiger industriministeren til at fastsætte lovens ikrafttrædelsestidspunkt. Dette vil skulle ses i sammenhæng med etableringen af den nye selvejende institution.

Til § 10

Velfærdsafgiften opkræves af søfarende på danske handelsskibe, registreret i det danske skibsregister eller i Dansk Internationalt Skibsregister, som er omfattet af lov om arbejdsskadeforsikring. Afgiften opkræves gennem Ulykkesforsikringsforbundet for dansk Søfart.

Da skibsregistrering er et færøsk særanliggende, gælder loven ikke for skibe hjemmehørende på Færøerne.

Bestemmelsen åbner mulighed for, at skibe hjemmehørende på Grønland kan blive omfattet af loven.

Bilag

Industriministeriets lovbekendtgørelse nr. 576 af 29. september 1988

Bekendtgørelse af lov om velfærdsforanstaltninger for søfarende

Herved bekendtgøres lov nr. 188 af 30. april 1948 om velfærdsforanstaltninger for søfarende, som ændret ved lov nr. 84 af 31. marts 1958, lov nr. 161 af 27. maj 1964, lov nr. 105 af 25. marts 1971, lov nr. 221 af 18. maj 1977, lov nr. 630 af 21. december 1983, lov nr. 857 af 23. december 1987 og lov nr. 220 af 13. april 1988. Den bekendtgjorte lovtæst gælder først fuldt ud fra den 1. januar 1989.

§ 1. Industriministeren bemyndiges til at nedsætte et velfærdsråd for handelsflåden med den opgave at varetage og fremme sådanne foranstaltninger i ind- og udland vedrørende søfarendes velfærd under ophold i havn, som måtte skønnes formålstjenlige og ønskelige, eller som er nødvendige til opfyldelse af de henstillinger, der indeholdes i den af den XXI. internationale arbejdskonference i 1936 vedtagne rekommendation angående søfolks velfærd i havn.

Stk. 2. Velfærdsrådet kan selvstændigt tage initiativ til iværksættelse af foranstaltninger af den nævnte art og kan til dette formål i fornødent omfang rette henvendelse til eller træde i samarbejde med andre myndigheder, organisationer el.lign., herunder de velfærdsmyndigheder, der er eller måtte blive oprettet for søfarende i andre lande. Endvidere er Velfærdsrådet rådgivende organ for ministeren i alle spørgsmål vedrørende søfarendes velfærd under ophold i havn.

§ 2. Velfærdsrådet består af en af ministeren udnævnt formand samt et af ministeren nærmere fastsat antal medlemmer, omfattende repræsentanter for rederne, de søfarende samt private institutioner, der arbejder for søfolks velfærd. De pågældende repræsentanter vælges efter derom af ministeren nærmere fastsatte regler af organisationer for redere og for søfarende samt af almindelig anerkendte forenin-

ger eller institutioner, der på frivilligt grundlag udfører et humanitært velfærdsarbejde for søfarende. Rådets forretningsorden fastsættes af ministeren.

§ 3. De til Velfærdsrådets virksomhed fornødne midler tilvejebringes ved en afgift af 200 øre pr. dag for hver med dansk handelsskib eller -fartøj forhyret søfarende - herunder skibsførere i sådanne skibe og fartøjer - der er forsikret mod følger af ulykkestilfælde i henhold til gældende lovgivning om arbejdsskadeforsikring. Afgiften udredes med 50 øre pr. dag af den søfarende, 50 øre af rederen og 100 øre af statskassen.

Stk. 2. Industriministeren fastsætter nærmere regler for afgiftens opkrævning og kan herunder pålægge rederen at tilbageholde det den søfarende påhvilende afgiftsbeløb i hyren. I mangel af rettidig betaling kan det den søfarende og rederen påhvilende afgiftsbeløb inddrives ved udpantning.

§ 4. Velfærdsrådet disponerer selvstændigt over de i medfør af § 3 tilvejebragte midler eller andre midler, der måtte blive stillet til rådighed.

Stk. 2. Rådets indtægter og udgifter optages på de årlige finanslove og statsregnskaber, men holdes i øvrigt afsondrede fra statskassen.

Stk. 3. Rådets regnskaber revideres af Rigsrevisor¹⁾ og decideres af industriministeren. Udgifterne ved rådets administration afholdes ved bevilling på de årlige finanslove.

§ 4 a. Henlægger industriministeren sine beføjelser efter loven til Søfartsstyrelsen, kan ministeren fastsætte regler om klageadgangen, herunder at klager ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

§ 5. Denne lov, der ikke gælder for Færøerne, træder i kraft straks, dog således, at bereg-

ningen af den i § 3 omhandlede afgift sker fra 1. juli 1948 at regne.

Lov nr. 857 af 23. december 1987 indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 16. Loven træder i kraft den 1. januar 1988.

Lov nr. 220 af 13. april 1988²⁾ indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 2. Loven træder i kraft den 1. januar 1989.

Industriministeriet, den 29. september 1988

NILS WILHJELM

/ Torben Ginnerup

¹⁾ Jf. lov nr. 321 af 26. juni 1975 om revision af statens regnskaber m.m.

²⁾ Herved ændres afgiften fra 120 øre pr. dag til 200 øre pr. dag. Rederens og den søfarendes andel ændres fra 30 øre pr. dag, til 50 øre pr. dag, mens statens andel ændres fra 60 øre pr. dag til 100 øre pr. dag.